

ניבים עלון קיבוץ געש

גיליון מספר 1901/32 ה-25 לאוקטובר 2020. עורכת קרינה פלדמן

לזכרה של חברתנו, מיכל רובין. יהי זכרה ברוך

צילום: דני וסרלאוף

במיזם התנדבותי שבו כל המורים מעבירים בהתנדבות חוגים בקפסולות מצומצמות לילדי געש. יוזמה זו הנה מבורכת, מה שמקל עלינו, ההורים קצת, בחיפוש פעילויות הולמות עבור הילדים.

להערכת, אנחנו רשמים את ההיסטוריה בשנה זו 2020. ללא ספק זו שנה מכוננת שהגיעה אל כולנו בהפתעה ושינתה משמעותית את חיינו.

כולנו נאלצנו לצאת מאזור הנוחות שלנו, להמציא את עצמנו מחדש, לחשוב מחוץ לקופסה, למצוא דרכים יצירתיות לשמירה על ההכנסות, להיות יותר משפחתיים, לחיות בהתכנסות פנימית ופחות לחיות את "הבחוץ".

כולי תקווה ואמונה שיגיע רגע ובו נביט לאחור על השנה ההזויה הזו ונראה מה היה הטעם, מה היה חייב להשתנות כי נבנה על יסודות של ריקבון. מאמינה שאנו מקבלים מתקופה זו המון ואולי כרגע קצת קשה לנו להבין מה, איך, למה וכמה.

תודה לכתבים היקרים שנתנו יד להוצאת העלון. לדב ניימן, לסיליה קסטין, לנועם פלברג ולאורה קוגלה.

תודה רבה לשושי הר נוי היקרה על ההגהה. לשאר הכתבים של ניבים.

קריאה מהנה!

karinafeldman@gmail.com

לפני כשלושה שבועות בית געש נפרד מחברתנו היקרה, מיכל רובין ז"ל.

מיכל מותיקי ומקימי קיבוץ געש זכורה לי בעיקר מעבודתי במטבח לאחר השחרור הצבאי. מיכל תמיד שאלה לשלומי, התעניינה, הזמינה לטעום מן הגבינות שעשתה לחברי הקיבוץ.

גם שנים אח"כ, במפגשים על שבילי הקיבוץ, היתה תמיד עוצרת, שואלת, מתעניינת ונותנת תשומת לב חמה.

אני שולחת מכאן את תנחומיי לדורון ולשאר בני המשפחה. חלקו הראשון של הגיליון יוקדש לזכרה.

ולצערי אין הרבה חדש במצב קורונה. אנו נמצאים כבר למעלה מחודש וחצי בסגר (ילדי החינוך גיל הרך חזרו לפני שבוע למסגרות). ילדי ב"ס עדיין נמצאים בבית.

תקופה די מאתגרת עבור ההורים לילדי ב"ס. מצאתי את עצמי הופכת להיות גם מורה בנוסף לשאר התפעול השוטף של הילדים בבית. מידי יום, הילדים לומדים בלמידה מרחוק באמצעות תוכנת זום. מקבלים שיעורים מקצועיים והמון מטלות לבית. בין לבין, יש להם זמן חופשי שבו מנסים למצוא פעילויות הולמות שלא יכללו "מסכים". (מסך מחשב, נייד, פלייסטיישן וכו'). הרבה טיולים מסביב לקיבוץ וירידה לים.

יתכן ששבוע הבא יחזרו הלימודים ואז אנו ההורים, נוכל לנשום מעט לרווחה. (בתקווה שמר ביבי נתניהו, לא יחליט ללכת לסגר שלישי).

זה הזמן גם לציין כי מנהלת החינוך, יצאה

הספד לאמא מיכל רובין/ מאת סמדר רובין בן דור

יושקה ומיכל 2006

המשפילות שנאלצה לעשות בשירות הצבא הנאצי, ואפילו על היהודים בעיר פלובדיב שהתייחסו אליהם בהתנשאות ולא נקפו אצבע כדי לעזור להם.

כשאמא היתה בת 18 היא הצטרפה לחברת נערים מבולגריה שיחד איתם עלתה לארץ ונקלטה בקבוץ הזורע. השנים בהזרע, הקבוץ של הייקים, היו שנותיה היפות, המעצבות והמאושרות ביותר של חייה.

חיי התרבות העשירים, והמפגש עם חברי הקבוץ המשכילים, הותירו בה רושם עצום! בתקופה זו זכתה לחזור לשולחן הלימודים שחסר לה כל כך ונהנתה מחיי החברה ומהעבודה בקבוץ.

אחד הזיכרונות הכי יפים של אמא היה בחגי הקבוץ של הזורע. הייקים הבחינו בקול האלט העמוק והיפה שלה – בדומה לקולות הנפלאים של הבולגרים, והזמינו אותה לשיר סולו בחגי הקיבוץ.

במשך כל השנים אמא שימרה את אהבתה וגעגועיה להזורע ועשתה כל מאמץ לשמור על קשר הדוק עם חבריה. היא נסעה לבקר ולא החמיצה אף מפגש קבוצתי. שם הרגישה שייכת ואהובה ובמחיצתם ממש פרחה.

בקרבות מלחמת העצמאות נהרגו רבים מחברי הגרעין שלה. עת זו היתה נקודת שבר קשה שדרבנה אותה לעזוב את הזורע ולחפש את גורלה.

המשך בעמוד הבא

מתי - או מתיק'ה, כפי שדודה א'סרקה קראה לאמא, נולדה בסופיה בירת בולגריה לפני 92 שנים.

שנות ילדותה וראשית נעוריה עברו עליה בחמולה המשפחתית בשכונת היהודים של סופיה שנקראה יוג'בינר. אף כי המשפחה היתה עניה, לאמא היו זיכרונות יפים מאותן שנים.

היא אהבה לספר על הדלתות הפתוחות בין הבתים, על השכונת היפה בין היהודים לגויים, על הריבות שהכינו, על בובות השלג שהילדים בנו ועל הטיולים להר הגבוה ויטושה - סימלה של סופיה.

במיוחד אהבה להיזכר ולספר על ביה"ס העברי: על המורה הקפדן לעברית ועל המורה לספרות. היא התענגה והתרפקה גם על הסיפורים על הנזירים-האחים, קיריל ומתודי, שהמציאו את הכתב הקירילי.

ימי התום נקטעו כשהנאצים נכנסו לבולגריה עת אמא היתה נערה צעירה. אז, חייה וחיי הקהילה היהודית ניצלו בזכות המלך בוריס שלא נתן את ידו להשמדת היהודים.

הסיפור על המלך בוריס ליווה אותי כל השנים. אמא העריצה את המלך והוא שימש לה מקור לגאווה גדולה. "מכל מנהיגי אירופה, רק המלך שלנו הגן על היהודים" - נהגה לומר ולהדגיש את הכרת התודה העמוקה.

רק בשנים האחרונות אמא סיפרה על חוויותיה הקשות מתקופה זו. אז שמעתי לראשונה על סילוק המשפחה מסופיה ומהבית, על עבודות הכפייה

הספד לאמא מיכל רובין/ מאת סמדר רובין בן דור

בתמונה: מיכל מטפלת בבית ילדים
עם יצחק כנען ורחלי בורשטיין
1952

למרות שלא היתה אישה משכילה, חכמת החיים שלה הנחתה אותה. בלב רחב ואוהב היא ליוותה את כולנו והיתה מעורה בחיי כל אחד מהנכדים. תמיד התעניינה בשלומם ונחלצה לעזרה בכל עת שנתבקשה.

כשעידית היתה קטנה, וחלתה מדי פעם, אמא הגיעה אלינו מוקדם בבוקר לירושלים ואפשרה לי לצאת לעבודה. והיא נסעה באוטובוסים!! מעולם לא שמעתי ממנה שאיננה יכולה או איננה פנויה לעזור.

תמיד אוקיר לה תודה גדולה על התמיכה והביטחון שהשרתה עלי.

בשנתיים האחרונות מצבה הבריאותי התדרדר במהירות עצומה. היא איבדה את מאור עיניה ומאז חשך עליה עולמה, תרתי משמע.

אמא, שתמיד התגאתה בכך שהיא משרתת את עצמה, וסרבה לקבל עזרה, מצאה עצמה תלויה באופן מוחלט בעזרה של רבקה ודורון.

רבקה ליוותה אותה בשנותיה האחרונות במסירות ובאהבה ועל כך אני מודה לה בכל לב.

שמחת החיים שכל כך אפיינה אותה, אבדה לה ולא נותר טעם לחייה.

אזכור אותה באהבה, ובנתינה האין סופית שלה.

כך התגלגלה ליקום. אחד החברים המליץ לה להצטרף לקבוץ החדש שהמתמקם בעלי קאסם - לימים געש ושם גם הכירה את אבא.

השתלבותה של אמא בין חברי געש הדרום אמריקאים, היתה קלה יחסית בזכות הלאדינו שדיברה בבית.

בשנים הראשונות בגעש אמא עבדה בחינוך בפעוטונים. זו היתה עבודה שמאוד אהבה והתמסרה לה. היא הירבתה לקרוא ספרי חינוך, ובכל הזדמנות שהיתה לה נסעה לכנסים לשמוע הרצאות.

מאוחר יותר עבדה בקומונה, ואח"כ במטבח, שם התמחתה בהכנת יוגורט וגבינה קשה. זו היתה דרך לחסוך כסף ולנצל את עודפי החלב של הרפת.

כשדורון נולד והתברר שיזדקק לעזרה מיוחדת, בהדרגה אמא ויתרה על עצמה והתמסרה לו באופן מוחלט.

בזמנו, החינוך המיוחד בארץ היה בחיתוליו ואמא בחושיה החדים, נאצלה להילחם על מסגרת מיוחדת לדורון.

וכך, לאורך השנים דורון ואח"כ שגיא וליאור, עמדו בראש מעייניה ודאגותיה.

צילום: יושקה רובין ז"ל
1974

הספד לאמא מיכל רובין/ מאת ענת קצנשטיין

ההאזנה למוסיקה מסוגים שונים – קלאסית, להקת אבבא ועוד הביאה שמחה לחייך. כשעדיין יכולת לראות וללכת, היית מחליפה קלטות בקצב גבוה ולאורך כל היום. בכלל, את ואבא הייתם בעלי שמיעה מוסיקאלית טובה והמוסיקה הייתה דבר דומיננטי בביתכם. מודה על שנים רבות להיות ביתך, וסבתא נהדרת לילדים שלנו.

Dear Rebecca,

You were a very good "Metapelet to Ima", you loved her and You treated her gently, with great love. We really appreciate your work. Often, you did a work that you did not have to do, you did it from the heart.

Unfortunately when you wanted to travel to visit your children after two years the corona plague broke out in the world and the planes did not fly to bring you to your homeland even if only for a short time of vacation. I hope you can reach them soon.

Love you, Anat.

אמא יקרה,

הגעת ממשפחה גדולה ושמחה לארץ ישראל שאליה התחנכת בתנועת הנוער, אחרי מלה"ע השנייה בה הוגלתה משפחתך לצפון בולגריה למשך שנה.

הצטרפת לקבוצת נוער בולגרית שהתחנכה בקיבוץ "הזורע" ושם פרכת. נהנית מכל רגע בתקופה הזאת. לאחר מלחמת השחרור נדדת בכמה מקומות עד להגעתך לקבוצת החלוצים בגעש. בעצם את הסלאבית היחידה שהיתה כאן בקיבוץ במשך שנים, בזכות הלאדינו שידעת מהבית, השתלבת כאן עם הדרום אמריקאים.

המוסיקה תמיד שיחקה מרכיב מרכזי בחייך וגם לימדת אותי שניים-שלושה שירים בבולגרית. בילדותינו זכור לי גם ריקוד שלימדת אותנו עם שיר בבולגרית, שפה שאף אחד אחר לא דיבר בקיבוץ. שלושה דברים שימחו אותך מאד: הנכדים, שלדורון יהיה טוב והמוסיקה. כשהגיעו הנכדים אליכם עמדת דום, הכנת להם מטעמים והם הרגישו כיף בבית שלך ושל אבא. הדאגה לדורון ליוותה אותך, לא נחת עד שידעת שהוא במקום טוב.

הספד לסבתא מיכל רובין / מאת גלעד קצנשטיין

מיכל וגלעד

סבתא בישלה דייסה,

וגם שוקו, גבינות ושעועית ירוקה ברוטב
עגבניות. ואפתה בורקסים אגדיים.

ועוגת גבינה ועוגת שוקולד עם אגוזים
שהייתה כל-כך טעימה וכל ביס הוא
זהב!

אז הגיע השלב שפורסים פרוסת עוגה
והפרוסה מושכת איתה שיערה לבנה
אבל כל-כך לא אכפת לך, כי אתה יודע
שסבתא עבדה בשביל זה, אז מוציאים,
זורקים את הפרוסה בשקט מוחלט
ולוקחים אחת אחרת.

אתמול עזרתי לאייל לתקן את הגג
ובשניסיתי לרדת מהגג התנגן השיר
"רומיאו" של רועי כפרי.

יעל ואייל תפסו לי את הרגליים בשביל
להגיע אל הסולם.

הגיע הפזמון של השיר שהוא "איזה כיף,
איזה כיף, איזה כיף, איזה כיף... איזה
כיפכיפכוף"

ירדתי לרצפה ואז יעל הודיעה לי שסבתא
נפטרה.

הרגשתי חלק מתוכנית קומית. הפזמון
המשיך להתנגן, חשבתי לעצמי שהדבר
הכי גדול שחונכתי מסבתא זה לצחוק.
לצחוק גדול מלא בחיוך.

להנות מרגע גם אם הוא מוזר ולא
מבינים אותו.

סבתא, כמה צחקת כשסבא היה
מתעבב עלינו.

היית נעמדת מאחוריו וצחקת בשקט.
כמו ילדה בכתה ג' כשהמורה כועסת
עליה.

תודה לך שלימדת אותי לראות את החיים
בקומדיה,

להבין שלפעמים פשוט לא נבין ולהודות
בך.

תודה לך שלימדת אותי לראות את החיים
בקומדיה,
להבין שלפעמים פשוט לא נבין ולהודות
בך.

כשהייתי מדבר איתך תמיד היית שואלת
"יש לך שם חברים? איך החבר'ה?"

באיזה שהוא שלב זה כבר הפך בעיני
לבדיחה, לא משנה באיזו מסגרת הייתי זו
הייתה השאלה המרכזית.
"האנשים גילי, זה הכי חשוב!"

אתמול נגמר לו פרק, חלק מהילדות מת
לו יחד איתך.

יש לי אין סוף חוויות. אני רוצה לחזור
להשליך כביסה, לראות אותך מודאגת או
לשמע אותך מרכלת עלינו עם סבא
בספרדית. אני רוצה לחזור לשחק איתך
ועם ליאור ברמיקוב ולהגיד לך "סבתא,
סבתא קומי הגיע תורך".

סבתא התקופה האחרונה לא שיקפה
את הדמות שאני גדלתי איתה.

אזכור אותך בעיקר כבן אדם אופטימי,
צוחק שמפרגן לי בכל מפגש ואומר לי
"הו... גילי כמה גדלת, תכף אני אצטרך
להתכופף בשביל להגיע אליך!", ואני יודע
שההפך הוא הנכון אבל לא אתקן.
הייתי צוחק עליך ואומר שסבתא שלי
אומרת על כל אירוע ש"היה יוצא מן
הכלל!".

איך היה בטיול? "יוצא מן הכלל!", איך
הייתה ההרצאה? "יוצאת מן הכלל!",
איך הלוויה? "יוצאת מן הכלל!"

לסבתא היוצאת מן הכלל-

תודה על הכל,

אוהב גלעד, גילי.

הספד לסבתא מיכל רובין / מאת יעל קצנשטיין רוזנברג

צילום: יושקה רובין ז"ל 1977

והסושף שלך, סבא, שהיה חותך עבורך את חתיכות השוקולד (הוא בטח כל כך שמח שחברת אליו ועכשיו תאפו מטעמים יחדיו).

מחיקה- כמה אהבת לשיר ולשמוע מחיקה קלאסית, פשוט לשבת ליד קסטה עם מחיקה טובה וכך להעביר את הזמן. לפני ארבע וחצי שנים עוד רקדת איתי בטקס החינה של אייל ושלי, האושר היה ניכר על פניך, ותנועות הגוף הביעו את אהבתך למקצב המוזיקה.

היית דואגת בכל חג לחלק לכל הנכדים דמי כיס, ולא שוכחת אף יומולדת. אני לא אשכח שבאחד מימי ההולדת שלי הפתעת אותי והעלית אותי לשידור חי ברדיו, שם הקדשת לי את השיר "חופים" של חוה אלברשטיין שכתב נתן יונתן. כמה שהשיר הזה מתאים גם לרגע זה:

'חופים הם לפעמים געגועים לנחל.'

ראיתי פעם חוף

שנחל עזבו

עם לב שבור של חול ואבן.

והאדם, והאדם הוא לפעמים גם

כן יכול

להישאר נטוש ובלי כוחות

ממש כמו חוף."

סבתא אהובה שלי, היית לי לסבתא 31 שנים! כל כך הרבה זיכרונות צבורים בראשי משנים אלו. רק המחשבה שזה נגמר חונקת את גרוני.

איזו סבתא היית! קשה לתאר, את הדאגה, האכפתיות, האהבה שהרעפת עלינו, האושר בעיניך כשאת רואה אותנו.

לא אשכח שבילדותנו היית נסחבת בשלושה אוטובוסים כדי להגיע אלינו לראש העין, אחת לשבוע. הולכת רגלית לכביש החוף ומשם נוסעת בשלושה אוטובוסים שונים (געש-ת"א, ת"א-פ"ת, פ"ת-רה"ע). היית אוספת אותנו מהגן ותמיד היה מחכה סיר עם אורז ועגבניה מגורדת מעליו. ולא חזרת חזרה לקיבוץ ללא קיפול כל ערימת הכביסה.

למרות שרוב השנים לא היית צריכה לבשל, כי בקיבוץ היה חדר אוכל, עדיין היו דברים שלא ניתן לשכוח, ראשית הגבינה הבולגרית שלך - אוי איזו גבינה אלוהית שאין לקנותה באף מקום, והלבן שכל חברי הקיבוץ היו מחכים לו. כמה אהבה הכנסת לכל אחד מהם. אני זוכרת את ימי החופש הגדול שהיינו קמות מוקדם והולכות למטבח. את כדי החלב שהגיעו חמים מהחליבה ברפת, את ניקור החלב, הוספת החיידקים הטובים ולבסוף התוצר הסופי. בלינצ'ס עם גבינה מתוקה-ללקק את האצבעות.

עוגות הטורט הגבוהות והנהדרות שלך- שהיית אופה מכל הלב, עם המיקסר שישב בתוך עגלה שסידר לך סבא כך שיסע מהאחסון למטבח ובחזרה.

המשך בעמוד הבא

הספד לסבתא מיכל רובין / מאת יעל קצנשטיין רוזנברג

וכמה שהשיר מתאר את שנותייך האחרונות ובעיקר לאחר פטירתנו של סבא, היה ניכר הגעגוע אליו, הגעגוע לחיים בצעירותך, לכוחות הגוף שהיו לך, נהגת להגיד לי שבבולגרית יש פתגם שאומר "זקנה היא לא שמחה". ושאמא שלך תמיד הייתה אומרת לך את זה ולא הבנת על מה היא מדברת. ועל הדרך אמרת "אבל מה שאני יכולה אני מעדיפה עדיין לעשות בעצמי, לא רוצה שאף אחד יעשה במקומי".

בחודשים האחרונים לא יכולת לעשות בעצמך כלום, אני בטוחה שזה כל כך כאב לך נפשית.

לפני שבועיים עוד הייתי אצלך עם שני הילדים, הרגשתי שאני חייבת לבוא כי סופך קרוב, כבר לא ראית כלום, לא זכרת כלום, ולא הצלחת להתבטא. אבל בכל זאת לא ויתרת, הרמת את גופך לישיבה לכמה שניות ופשוט החזקת את רגלה של אלה ומיששת אותה - לא היה צריך להיאמר כלום, הכל היה ברור ללא מילים. הנינים הסבו לך אושר גדול מאז שסבא הלך לעולמו, תמיד העיניים שלך בהקו כשראית אותם.

אוהבת וכבר מתגעגעת, תנוחי על משכבך בשלום, נשיקה ממני לסבא.

צילום: יושקה רובין ז"ל

הספד לסבתא מיכל רובין / מאת תמר קצנשטיין

צילום: יושקה רובין ז"ל 1974

סבתא שלי, סבתא מיכל,

כמה שאהבנו לבוא אליכם לקיבוץ. תמיד הייתה איזו עוגה על השולחן, עוגת שבבי שוקולד המעולה או עוגת תפוזים וכמובן איך לא עוגת גבינה המפורסמת שלך.

לפני כמה שנים באתי אלייך ועשית לי שיעור פרטי. לימדת אותי איך מכינים את העוגה וסיפרת לי את הסודות שלך. אני כל כך שמחה שעשית את זה כי באמת שזאת העוגת גבינה הכי טעימה שקיימת.

סבתא שכשהיינו ילדים קטנים היית באה לשמור עלינו בראש העין. אני זוכרת פעם אחת כשהייתי חולה ובאת להיות איתי הכנת לי מרק עוף. אחרי שסיימתי לאכול אותו קמתי מהשולחן והקאתי הכל. הרגשתי כל כך לא נעים אבל את היית כל כך רגועה ושלווה ואמרת שהכל בסדר.

היה גם קיץ אחד שנעמה ואני באנו אליכם לשבוע. בבקרים התנדבנו בבית ילדים ואחר-כך זאת הייתה ממש חופשה. היית מכינה לנו את האוכל הטעים שלך (לא אשכח לעולם את השעועית הירוקה ברוטב עגבניות והפירה עם החלב) והיינו הולכות יחד לבריכה.

תמיד פינקת אותנו בחגים עם ה"דמי כיס" ודאגת שהכל יתחלק תמיד שווה בשווה בין הנכדים.

הסבתא שהייתה מכינה לכל הקיבוץ את הלבן והגבינה.

הסבתא שלי שאני כל כך מתגעגעת ואוהבת.

הספד לסבתא מיכל רובין / מאת עידית בן דור

2010 הנכדים

סבתא,

כל כך מוזר לי להפרד ממך.

עצוב לי כל כך.

ידעתי שבתקופה האחרונה סבלת מאוד.

ההידרדרות במצב שלך הייתה חדה מהירה וכואבת.

איבדת את מאור עינייך וגם את כושר הדיבור.

מאישה עצמאית וחזקה, סבתא שלי עם הידיים והרגליים הבשרניות, סבתא מיכל, שכולם אמרו לי שזה בכלל שם של נערה צעירה, הפכת להיות שברירית וחלשה וזה היה לך קשה מנשוא.

אמרת לי לא פעם, "צריך לקבל את מה שיש ולהסתדר עם זה" אבל ידעתי היטב שזה קשה לך מאוד.

כל חייהיך היית סבתא מאוד פעילה.

לעולם לא אשכח את הסופ"שים והחגים שבילינו אצלכם.

את הבילוי בבריכה יחד עם יעל ותמר,

את הכובע ים הכחול ירוק שלך שביצבץ מעל המים כששחית. יעל ואני לא האמנו כל פעם מחדש איך את מצליחה לעשות כ"כ הרבה בריכות.

את הלילות שישנו אצלכם בסלון, כשהיית פותחת לנו את הספה ומסדרת את המצעים הלבנים עם הקשקושים הצבעוניים, מפנקת אותנו ומבשלת לנו מאכלים עם טעם של ילדות.

האורז עם העגבניות המרוסקות שהיית מכינה, הטעם שלו חקוק לי ממש חזק, השעועית הירוקה, הבורקיטס שהיינו מכינות יחד איתך ועושות "קווים" לסגירה עם המזלג, וכמובן ה"מיץ בריאות" שאת וסבא הייתם מכינים לנו בגאווה גדולה.

את הרגעים של הצחוק המתגלגל שלך שהיה מעורבב בקצת ייאוש והרבה מבוכה והומור כשסבא היה עושה איזה משהו שלא ממש נראה לך.

כולנו צחקנו יחד איתך בקולי קולות.

דיברנו איתך לא מעט פעמים עם העיניים.

המשך בעמוד הבא

הספד לסבתא מיכל רובין / מאת עידית בן דור

מתנצלת שבסוף ימייך לא היה לי את כוחות הנפש לבוא ולבקר אותך.

היה לי קשה מאוד לראות אותך קמלה וזועכת.

זה שבר לי את הלב.

מקווה שעכשיו את נחה, נמצאת במקום שליו

ושאת כבר לא סובלת.

לו רק יכולתי לתת לך חיבוק אחרון ונשיקה..

אני אוהבת אותך וכבר מתגעגעת,

סבתא,

זה רק חלק קטנטן מהזיכרונות שלי. יש עוד כל כך הרבה. הטיולים בקיבוץ, הביקורים הכיפיים בכל-בו, ארוחות הצהריים בחדר אוכל של הקיבוץ והגזוז עם המיץ פטל, הסיור שעשית לנו במטבח של הקיבוץ והסברת לנו על הגבינה הבולגרית הטעימה שהיית מכינה, הטיולים לשוק בנתניה, החגיגה של כלנו כשאת וסבא הייתם חוזרים מהמטע ורק חיכינו לראות מה הבאתם וכמובן השעות שביליתי איתך גם בבית שלנו בירושלים.

את חלק מאוד משמעוטי מתקופת הילדות והנערות שלי.

גם כשלא היית במיטבך, תמיד דאגת לשאול אותי ואת אמא מה שלומי ורצית שיהיה לי טוב.

כזו היית וכך תמיד אזכור אותך.

סבתא שלי עם לב רחב, עיניים טובות ואוהבות,

תמיד רצית שלכולנו יהיה טוב ולא פעם דיברת איתי ואמרת לי שאת ממש רוצה ומבקשת שנהיה בקשר טוב ושנשמור אחת על השנייה.

הספד למיכל רובין/ מאת רלף ווינר

צילום: יושקה רובין ז"ל

מעבר לזה עוד פעם אני מספר, אולי זו חוויה שלי כלפי המשפחה ולא שלהם, אבל אני יודע שזה דו-כיווני. לא צריך להגיד לכם על הלימונים, על הריבות, ריבת חרוב אם אני לא טועה, ריבת לימון חמוץ. את הגויאבות "בוא תיקח", ואם לא באתי אז חיכתה לי שקית על השולחן שלי. בד"כ הייתי עסוק ושוכח, אז מיכל היתה באה ומניחה לי על השולחן.

אני לא יודע לסיים כשאני מדבר, אבל אני רק יכול להבטיח לעצמי ואני לא צריך להבטיח לדורון, כי הוא יודע שהחברות שלנו תמשיך. אני לא אשתמש במילה לנצח, אבל החברות שלנו תמשיך עוד שנים רבות. אני נהנה להיות בחברתו, אני גם נהניתי לעזור לו יחד עם האחיות שלו כשהוא עבר לגור בבית. הוא יודע שכל מה שהוא צריך הוא יכול לפנות אלי, וכנ"ל אני יכול לפנות אליו ללא מעט דברים. יש ממש יחסים חמים וחבריים ובהגינות ואני סומך עליו במאתיים אחוז והוא כנ"ל.

אז כמו שאמרתי, אני לא יודע לסיים אבל אלה הרגשות שלי.

אני קיבוצניק מכפר גליקסון. אני עובד בגעש כבר הרבה שנים.

דורון ואני חברים טובים, יש סודות שאני לא מספר לאחרים אבל לדורון אני מספר, וכנ"ל דורון מספר לי דברים. אבל פה אנחנו בשביל מיכל וגם יושקו, ואני רוצה להגיד לכם שאת דורון הכרתי חודש אחרי שהגעתי לגעש - בערך שלושה חודשים אחרי זה עבדנו על איזה פרויקט משותף, אני ודורון, אז הוא לקח אותי לפגוש את ההורים.

אני גם קיבוצניק, אני יודע מה זה ותיקי הקיבוץ, חלוצי הקיבוץ, אני נורא מכבד את כולם, גם אלו שממונים על השכנים שלהם ויש כאלו בקיבוץ כפי שאתם יודעים. מצאתי זוג מאד חמים והרגשתי מאד נוח איתם. אין הרבה מילים לספר, אבל מה שאני כן רוצה לספר שזה באמת הערכה שיש לי אליהם, וגם כנראה הערכה שיש להם כלפי.

אני הפכתי להיות סבא ב-2009, וכשמיכל שמעה את זה מדורון, תוך שבוע מהלידה של נכדתנו הראשונה מיכל תפרה לנו איזושהי בובה לילדה. כעבור שלוש שנים נולדה נכדה מספר שתיים - אותו דבר, והדברים האלו הפתיעו, נגעו לי בלב, נגעו במשפחה ובלב כשסיפרתי להם בבית. כמובן אותו דבר היה כשנולד הנכד לפני חמש שנים.

לפני כחצי שנה הופיעה לפתע בסין הרחוקה "הקורונה". מדינות העולם לא היו מוכנות וכך גם אנו. הנגיף, התברר כקטלני, התפשט במהירות והתחיל להפיל חולים ולגרום למוות של מאות ואלפים בהרבה מארצות העולם ובמיוחד בארה"ב ובדרום אמריקה.

מילים כמו רעב ועוני הופיעו מחדש וכבשו את העולם, כמו לפני עשרות שנים אחורה. בישראל נקטו באמצעים חשובים, כמו לסגור את השמיים, אין יוצא ואין ניכנס, סגר כמעט כללי. אין בתי ספר, אין גנים, וכמובן ההורים אינם יכולים לעבוד כי חייבים לשמור על ילדיהם. סגר לחנויות ותעשייה והסיכום מיליון מובטלים.

היום מצבנו החברתי והכלכלי חמורים ומנסים תוך ויכוחים וחילופי דברים לא קלים בין כמה גורמים, להקל על מצבנו הרפואי הקשה, מצד נוסף למצוא פתרון למצבנו הכלכלי והחברתי הקשה כל זאת בתקווה שנתגבר וגם העולם על הנגיף, להדביר אותו על ידי תרופות וחיסון מתאים וזאת הודות לאנשי המדע, חוקרים ורופאים.

המשק שלנו בגעש, נפגע קשות כפי שכלכלת המדינה נפגעה. מ"חמי געש" וממפעל התאורה נמנעים הכנסות כלכליות ליישובנו, וזה כמובן גורם לאבטלה, בעיות דיור לבנים, נכדים, זוגות צעירים.

לא ניתן לבנות, לשפץ דירות שמתפנות. כפי שהגדרתי קודם, הנגיף משתולל והתחלואה לא יורדת, על כן על כולנו יחד למלא את חובתנו לעטות מסכות ולשמור על מרחק. הנה, במגזר הערבי כדוגמה, ירדה התחלואה כי למדו לקח, מאידך במגזר החרדי התחלואה עולה, ומיותר לומר שהם פוגעים במצב הבריאות במדינה, במשרד הבריאות ובניסיון של פרופסור גמזו הפרויקטור שנבחר להוביל

את הטיפול בקורונה במדינת ישראל, להוריד ולפקח על הורדת התחלואה. עלינו לשבח את עבודתו. עלינו לקוד קידה בפני הנפטרים ואל מול משפחותיהם.

אנו מדינה קטנה אך חזקה חזקה ולמודת מלחמות, מאז לפני 99 שנים, פגישתו הנודעת של חיים וייצמן, נשיא התנועה ציונית עם פייסל, המנהיג

הדגול של העולם ערבי, נשיא סוריה, שהסכים לבואם של היהודים ולמרות התנגדות מדינות ערב בכ"ט נובמבר 1947, הוכרז באו"ם על הקמת מדינה ליהודים וב 14 במאי 1948 הכריז ראש הממשלה דוד בן גוריון על הקמת המדינה. מדינות ערב אמנם פלשו למדינה בת יום, הכל ידוע, פעמים רבות ציינתי וכתבתי לכם, אך עם ישראל חזר לארצו והניצחון בידנו. עתה אנו נלחמים במלחמה קשה ביותר, ה"קורונה" בה אני צופה ומקווה שביחד ננצח גם בה.

אף אחד לא אוהב במיוחד סגר. בכלל מילה מפחידה וקשה אך בואו נודה באמת: אם להיות בסגר אז בקיבוץ. יש כאן דשא, מרחב, חברה מתפקדת אין על מה להתלונן. נכון זה קשה. לילדים אין מסגרות אך הסבים קצת עוזרים וגם החברים הקרובים. מאז סגירת חמי געש אנו משתדלים לארגן לנו שגרה חדשה: קצת אופניים בבוקר, אחר כך עבודה, אחר הצהריים קצת ים או עבודה בגינה. בשמונה בערב העיניים כבר נעצמות ואני מתמוטטת במיטה. אני והטלוויזיה לא היינו אף פעם חברות קרובות ככה שגם עכשיו אני משתדלת לשמוע חדשות רק בוקר וערב והרבה פעמים גם מוותרת על התענוג.

כמעט כל מה שיש על מסך החדשותי מתובל בהרבה דרמת הפילוג כי זה מביא רייטינג. לכן עכשיו אני בגמילה מטלוויזיה. אני מקליטה את "זהו זה" ו"סוכן תרבות" רואה קצת "משחקי הכיס" ו"מהצד השני" תוכנית המראה לנו כמה התקשורת מוכרת לנו פייק ניוז.

אך מה אני חופרת לכם על התקשורת. אעבור לדברים האופטימיים שחוויתי בזמן הסגר.

1. הדבר היקר מכולם בגעש: הים התיכון. אמנם המים כבר קצת קרים עבורי אך אין כמו רעש הגלים, האדוות הנשברות על החוף והשקיעות הנפלאות שלנו כדי לרומם את הרוח. השלדגונים והחופמים כבר הגיעו ומתעופפים בין הסלעים. ממש תענוג. הים הוא פסיכולוג נפלא וטבעי.
2. רכיבה על אופניים: אין כמעט פיסת אדמה ברדיוס של עשרה קילומטרים שאני לא מכירה. אני נוסעת לתל יצחק, הרצליה ורעננה וחורשת את השטח. שמת'י לב כי בזמן הסגר מספר הרוכבים גדל משמעותית.
3. הגינה הקהילתית: שתלנו כבר את ירקות החורף והשבוע הגיע תורם של שתילי התותים. יש אמנם הרבה עשבים אך החבר'ה נותנים בראש ומתגייסים לעשב. החסות כבר נראות מדהים והרבה עלי בייבי גדלים יפה. אנו שמחים שעוד כמה אנשים הצטרפו ושפרויקט הגינה מתחיל את שנתו השמינית.
4. הציפורים: עם בוא הסתיו החלה עונת הנדידה ואנו יכולים לראות בחצרנו ובשמינו הרבה ציפורים נודדות. היום יוחאי טיבע בדשא בין געש לשפיים. חופמי קטן נתפס ברשתות וזאת הפעם הראשונה שטיבעו ציפור כזו בישראל. בכלל טיבוע זאת חוויה מאוד מיוחדת. אתה רואה את הציפור מקרוב. לפני שבוע היינו בטיבוע באזור תע"ש והחבר'ה תפסו ינשוף עצים וגם תחמס אירופי והם טובעו. בוודאי להרבה אנשים השמות הללו לא אומרים הרבה אך אני כחובבת צפרות נשארת פעורת פה. אני שמחה שהדס כץ מורה בא.ד.מ. וסביבה מתמידה עם חוג הצפרות שלה, ממנו יצאו הרבה חובבי ציפורים. הדס יודעת לטפח ולהלהיב את הילדים. עובדה שיוחאי עשה שנת שרות בתחנת הטיבוע באילת, אלון יערי בתחנת טיבוע באגמון החולה והשנה גם יואב ברק יצא לשנת שרות שם. דור של צעירים חובבי טבע מושבעים.

המשך בעמוד הבא

קריאה: כרגיל אני וספר ידידים טובים, ואין ערב שאני לא מתענגת על קריאה. מה קראתי בסגר :

הנוסעת האחרונה מאת טל ניצן, ספר כתוב טוב, זורם ועם קצת מתח. הגיבורה של הספר היא בחורה שעושה משלוחים על אופניים. האירוע המכונן הוא המפגש בין הגיבורה ובחורה במנוסה. הגיבורה תנסה לעזור לבחורה וחייה ישתנו בעקבות זה.

פרפר במחסן מאת שולמית לפיד גם קראתי ומאוד נהניתי. הגיבור הוא סופר שיצירתו נגנבה. זה לא רומן בלשי כי הקורא יודע מראש מי גנב אך הספר מעניין וקולח.

האיש שמחק את העולם מאת עוזי וייל. כאן גיבור הספר זוכר דברים שלא קרו. תופעה מטרידה ומוזרה. הוא פונה לעזרה. הוא מגיע לרופא שרישיונו נשלל אשר נותן לו גלולה המאפשרת לו למחוק זיכרונות. הנושא בעיניי מרתק. תחשבו אם הייתה באמת קיימת גלולה כזו, על איזה זיכרונות הייתם רוצים לוותר? ובאיזה מחיר? אני כותבת מאמר זה ב- 17.10 ומחר מבטיחים לנו הקלות בסגר. כולי תקווה שנצליח לצלוח את התקופה עם הרבה בריאות, יותר חמלה ויותר אהבה. לכל בית געש סתיו נעים ומרתק.

על פילוג ופלגנות (או תלך, תבוא) / מאת נעם פלברג

בנוסף ראוי לציין שמחלוקות מסוג זה ליוו אותנו מראשית ימי המדינה (ותיקי העדה ומי שמגלל קצת, מכיר היטב את הטונים הבוטים והחריפים של 'מלחמות היהודים') כך שלמרות הרושם שמותירים קרבות הביביסטים והאנטי ביביסטים- תלך, תשאר, תבואו, הלכה הדמקורטיה, וכו' וכו'. עוד ארוכה הדרך לישראל איחוד וישראל מאוחד.. או למות הדמקורטיה.

יחד עם האמור לעיל אי אפשר, וגם לא נכון להתעלם משני מאפיינים שלא היו קיימים בעבר ומשפיעים רבות על השיח הירוד המתקיים ביננו.

האחד: משך הזמן שראש הממשלה הנוכחי אוהז ברסן השלטון.

השני: עלייתן של הרשתות החברתיות.

השימוש בביטוי שבכותרת על נגזרותיו השונות עולה מפעם לפעם, בעיקר כהאשמות הדדיות בין מסכסכים למסוכסכים שונים, ומובן שזה מוצא את הדרך לתקשורת, שתמיד נהנית לשפוך עוד קצת דלק וגם להדליק את הגפרור.

התקשורת שהפכה בשנים האחרונות למערך דוברות אחד גדול, נוהגת להפליג על כנפי השנאה שהיא בעצמה מלבה.

הדרך היעילה ביותר להתמודד עם הרעל התקשורתי הזה הוא, לכבות את הטלויזיה או לצרוך ספקי חדשות אחרים, מהמרשתת למשל, (שעוד נחזור אליה בהמשך), ולהוכיח שמחלוקות קשות במציאות היומיומית (גם בנושאים שלא קשורים לפוליטיקה) מאפיינות דווקא חברה בריאה ודמוקרטית.

הראשון מזכיר לי את התקופה בה חדלתי לאהוב את מכבי תל אביב בכדורסל רק מפני שהיא כל הזמן ניצחה.. אגב, גם כלפיה הופנו טענות שונות ומשונות בניסיונות לקחת ממנה את הכתר..

ואכן נראה לעיתים שאחד מהכוחות המניעים את המחאה נגד נתניהו הוא התסכול הרב מחוסר היכולת להדיחו (כחוק, כן.) (זמן רב כלכך.

לדעתי אין סיבות אידאולוגיות או ערכיות של ממש למחאה נגד נתניהו, ואני אף סבור שגם רבים ממתנגדיו מכירים בסתר ליבם בהישגיו הרבים, מה שהופך את עיקר המחלוקת, כאמור, לאד הומינם- כן ביבי, לא ביבי.

ומכאן 'פילוג' בשאלת משפטו של נתניהו 'המושחת' כעילה להדחה, ראוי לציין פעם נוספת שהחוק במדינת ישראל מאפשר את המשך כהונתו עד מתן גזר דין חלוט, גם עתירות לבג"צ שעסקו בעניין נדחו ברוב מוחלט.

לכן אינני רואה שום טעם להמשיך לעסוק בנושא שמוביל תמיד לדרך ללא מוצא.

המשך בעמוד הבא

על פילוג ופלגנות (או תלך, תבוא) / מאת נעם פלברג

לסיכום

נרצה או לא, כך או אחרת, במוקדם או במאוחר בנימין נתניהו יסיים את תפקידו, ה"פילוג" כמובן ישאר, שהרי אין טוב מאשר להתחיל את היום אם איזה ויכוח קולני, ואיפה שיש שני יהודים יש בד"כ שלוש דעות.

על המועמד הבא לכתר הפילוג- המערכת המשפטית, שלטון החוק והדמוקרטיה בפעם הבאה.

לגבי הרשתות החברתיות, השפעתן ניכרת על אופי השיח הציבורי בשני דרכים:

ראשית, הרשתות מהוות סוג של איזון לשליטה המוחלטת של צד אחד בתקשורת הממוסדת. המרקע מרצד ערב ערב בשעה 8 וגם לפני, מסרים אחידים ונמנע כמעט לחלוטין מלהביא ידיעות או פרשנות התומכות בצד השני.

מכאן גם נובע הזעם והטון הבוטה הקיים ברשתות אלו, המופנה בעיקרו לתקשורת והרבה פחות ליריבים פוליטים, אלו זוכים לרוב לבוז וזלזול.

שנית, קל מאוד להעלות פוסט, לצייץ ולשתף (וגם להסתתר לעתים, מאחורי פרופיל מזויף) וע"י כך להגיע לקהל רב, כך ש'אושיות' רשת הופכות לבעלות משקל רב בשיח הציבורי.

קצרצרים..קצרצרים..קצרצרים

הנה שאלה:

כמה מבין הדגלנים והבלפוריסטים יודעים על מה מדובר כאשר מדובר על תיק 1000, 2000, 4000?

כמה יודעים על איזה שוחד בדיוק מדובר, מי נתן ומי לקח? ומה?

מהו חוק "ישראל היום" מי תמך ומי התנגד?

וממתי סיקור אוהד הוא עבירה על החוק?

את מי בדיוק רימו, ואת אמונו של מי הפרו ב'מרמה והפרת אמונים'?

מדוע על אותם סעיפים ממש, לא חוקרים אחרים?

ולבסוף, מהי שחיתות וכיצד ניתן למדוד אותה?

כמה מילים לסיום תפקיד/ מאת אורה קוגלר

ובכל זאת, לא נעים להגיד, אבל אני די מאושרת... מאושרת מכך שהצלחנו, יובל ואני, להעביר את התפקיד בצורה מיטבית, כמעט כמו במירוץ השליחים של נבחרת ג'מייקה באולימפיאדת לונדון 2012... למעשה החפיפה ביננו התחילה במהלך כל השנה. נפגשנו מדי שבוע לשיח ועבודה ואני בטוחה שבית הספר בניהולו ימשיך להתקדם ולהשתפר כל הזמן, ועדיין לשמור על יסודות החינוך הקיבוצי שעומדים בבסיס העשייה החינוכית שלנו: למידה טבעית, משמעותית, עם מיקוד בערכים הומניסטים ובקשרים חברתיים.

ראשית, תודה, קרינה, שבקשת ממני להיפרד מניהול בית הספר על גבי דפי ניבים...לא מובן מאליו. מבית הספר כמובן שאני לא נפרדת (זה כמו קיבוץ – אפשר לצאת מהקיבוץ, אי אפשר להוציא את הקיבוץ ממני), אבל מתפקיד הניהול בהחלט שכן. האמת היא שאין לי מושג איך להתחיל לסכם את התפקיד הזה. הכל מסביב כל כך מחר והזוי וגדול ואוניברסלי וחשוב כל כך, שציר הזמן האישי שלי נראה כל כך קטן ולא באמת חשוב...

הפמ"ע = פדגוגיה מוטת עתיד של משרד החינוך, מדברת על אותם דברים שאנחנו מדברים אותם שנים רבות: לומד עצמאי, ערכי אכפתיות, דמוקרטיה, מיצוי פוטנציאל וסביבה (א.ד.מ. וסביבה). באופן אישי אני מנסה להשתעמם ולא מצליחה...יש כל כך הרבה דברים מעניינים ללמוד, כל כך הרבה קשרים לקיים, כל כך הרבה ציפורים וטבע לראות ולחוות.. מאחלת לעולם כולו בריאות, אכפתיות, דמוקרטיה, מיצוי פוטנציאל וסביבה...אלא מה?!?! לחברים.ות כולם.ן - בואו מזכור שיש לנו מקום כל כך טוב וירוק ונקי לחיות בו. זה לא מובן מאליו בכלל. בריאות, חינוך, רווחה ודמוקרטיה ישירה - למי יש את כל זה וכל כך קרוב לים?? בואו נהנה ונמצה את הפוטנציאל האנושי והסביבתי שיש לנו כאן ונדע להודות על כל זה וגם לחשוב קדימה.

בהצלחה ותודה לכל השותפות והשותפים הכל כך רבים שליוו אותי ואת בית הספר שנים רבות כל כך...תודה רבה רבה והמון הצלחה לכל הצוות בבית הספר. ליובל ולהורים ולילדים כולם, ללא יוצא מהכלל...

אשמח לענות על כל שאלה ולהצטרף לכל מיזם ורעיון חינוכי שבא מהקהילה.

צלצלו להגיד מזל טוב

- 1.10 - גאיל מדי חן, ברדה רועי עמוס,
2.10 - נוי שורר
3.10 - ינון משלנקה, רובין ליאור
4.10 - ליאב רובינסקי, רום גוני
5.10 - ניבה קסטין, עידו פילס, זוהר
סלוצקי
6.10 - דוויק אוריה
7.10 - לילך קופרמן
8.10 - ליה כתב
10.10 - מוניקה קופרמן, נופר גולדברג,
שרון פנצינר
11.10 - רז פלברג
12.10 - יחזקאל פירקה, רותם נגרי
14.10 - אפרים הר נוי, עידן ברק
15.10 - דן גפני, עדן קייט
16.10 - אניטה גוגנהיים, בוריס מזור,
18.10 - אורנה לוין, אופיר דרורי,
בורודצקי לי
19.10 - אחרק נורית, רום-אברהם
סלוצקי
- 20.10 - גלי סקיבה
21.10 - ורה גולדברג
23.10 - אסתר לובל, שביט שקד
25.10 - גלעד קסטין, רוויה רובינסקי, אלון
רייך קלינה
26.10 - יובל פילס
28.10 - גפן סלוצקי
29.10 - יובל קסטין, לחן דור, לוטן דור
30.10 - חנה חזן שושן, עמית ברק, שיר הדר,
איה סיטרין
31.10 - חסיד דבי, יסמין גונן שטרויך

ברכות:

- לסיגל זמני בן חורין ולכל המשפחה מזל טוב להולדת הנכדה, בת לאוריאן ונדב.
- למיה ואביעד דניאל פילדס ולכל המשפחה מזל טוב להולדת הבן, נכד לאורה ודני פילדס
- לשירי וטל וינר כנען ולכל המשפחה מזל טוב להולדת הבן, נכד ליהודיתה ויצחק
- בית געש משתתף בצערה של אירית נימן ובני המשפחה על מות האם, הסבתא אסתר פלג. יהי זכרה ברוך.